

مسئولیت متن و شکل بدوش نویسنده مضمون میباشد، عقیده نویسنده لزوماً نظر افغان جرمن آنلاين نمی باشد

۲۰۲۵/۱۲/۲۸

احسان الله ارینزی

افریقا

(قسمت سیزدهم)

بوروندی Burundi

قسمت دوم

جغرافیای اقتصادی:

نظر اجمالی: بوروندی یک کشور کوچک محاط به خشکه و فقیر از لحاظ داشتن منابع طبیعی، و عقب مانده از نظر تولیدات صنعتی میباشد. 90% مردم این کشور در سکتور زراعت مصروف کار اند و GDP - 39.5% یا تولید ناخالص داخلی این کشور بدست میآید. اقتصاد بوروندی وابسته به صادرات چای و قهوه است که 50% اسعار خارجی این کشور را تامین میکند که مستقیماً متناسب است با اوضاع اقلیمی منطقه و قیم چای و کافی در بازار های جهانی.

بوروندی برای هر نوع کارهای انکشافی اقتصادی، قویاً بالای کمک ها و قروض موسسات و کشورها متکی میباشد. سهم این کمک ها در سال ۲۰۱۵ در عواید ملی بوروندی 48% محاسب شده که از بلندترین ها در سطح منطقه میباشد. وقتیکه رییس جمهور کرونزیزا Nkrurnziza در سال ۲۰۱۶، خود را برای بار سوم برای این مقام کاندید نمود، علاقمندی کمک به این کشور کاهش یافت و فیصدی فوق به 33.5% کاهش یافت.

بوروندی در سال ۲۰۰۹ به عضویت اتحاد افریقای غربی (EAC) درآمد. ظرفیت کوچک برای حکومتداری، فساد اداری، نرخ بلند فقر و بیچاره گی، سیستم ضعیف و ناکار آمد، ترانسپورت عمومی، خرابی جاده ها و ده مشکل دیگر از عواملی اند که باعث ایجاد مشکلات برای رشد اقتصادی و رفورم ها درین کشور بحساب میروند. باوجودیکه سطح معاشات در بوروندی دو - سه بلند برده شده اند، اما توانایی خرید مردم، خاصاً آنهایکه عاید ثابت دارند، بعلت انفلاسیون پایان رفته میروند که باعث از دیاد نارضایتی های اجتماعی میگردد. انفلاسیون در سال ۲۰۱۷ درین کشور 18% محاسبه شده است.

حوادث سیاسی سال ۲۰۱۵ رشد تولید ناخالص داخلی یا GDP را یکبار دیگر پایان آورد و مردم را به تشویش انداخت که باید از بازگشت کشور به جنگهای داخلی بین هوتوها و توتسی ها عمیقاً جلوگیری شود. جنگ ایکه در سال ۱۹۹۳ آغاز شد، ده ها هزار نفر را به کام مرگ فرستاد و کشور را تقریباً به یک مخروبه مبدل ساخت.

بعد از سال ۲۰۱۷ کشورها و موسسات کمک رسان به داد بوروندی شتافتند، تا با اعطای قرضه و کمک به پیشرفت اقتصادی این کشور کمک رسانیده و از کسره های تجارت خارجی و بودجه ملی جلوگیری بعمل آورند. تولید ناخالص داخلی GDP: ۱۱/۳۴ بلیون \$ (۲۰۲۳).

رشد سالانه تولید ناخالص داخلی یا GDP: 2.7%

عاید سرانه سالانه: \$ 800

ساختار سکتوری تولید ناخالص داخلی: زراعت 25.2%، صنعت 9.6% و خدمات 48.8%
انفلاسیون: 20.2% (۲۰۲۴).

نیروی کار: 6.10 میلیون نفر. زراعت 93.6%، صنعت 2.3% و خدمات 4.1% (۲۰۲۴).

نرخ بیکاری: 0.9%

زندگی زیر خط فقر: 64.6% (۲۰۱۴).

د پانو شمیره: له 1 تر 7

افغان جرمن آنلاين په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړیکه ټينګه کړئ maqalat@afghan-german.de

یادونه: دلیکنی د لیکنیزې بڼې پازوالي د لیکوال په غاړه ده، هیله من یو خپله لیکنه له رالیرلو مخکې په خبر و لولی

بودجه: عواید ۷۱۳/۶۹ ملیون \$ و مصارف ۵۰۶/۱۴ ملیون \$.

صنعت: استخراج مواد معدنی، وسایل زراعتی، تولیدات سبک صنعتی (بوت، کمپل، بوره، ببر، مواد شوینده، گوگرد)، پروسس مواد خوراکی، سمنت و سایر مواد ساختمانی تولید برق و مونتاژ وسایل کوچک برقی و غیر برقی وارداتی (۲۰۲۱).

رشد سالانه تولیدات صنعتی: 2.75% (۲۰۲۳).

تولید برق: ۱۰۰۰۰۰ kWh (۲۰۲۰). از تیل 33%، از آب 62.8% و از منابع جدید 2.3%.

مصرف برق: ۴۴۰/۷ ملیون kWh (۲۰۱۹)،

واردات برق: ۱۰۰ ملیون kWh،

تولید تیل خام: صفر بیرل - روز (۲۰۲۱)،

ذخیره تیل: صفر بیرل (اول جنوری - ۲۰۲۱)،

تولید تیل پاک: صفر بیرل - روز (۲۰۱۵)،

مصرف تیل: ۳۰۰۰ بیرل - روز (۲۰۱۹)،

واردات تیل: ۱۳۷۴ بیرل - روز (۲۰۱۵)،

تولید گاز: صفر متر مکعب - سال (۲۰۲۱)،

مصرف گاز: صفر متر مکعب - سال،

ذخیره گاز: صفر متر مکعب (اول جنوری - ۲۰۲۱).

زراعت: 73.3% زمین برونندی قابل کشت است که 38.9% تحت زرع بوده و 34.4% ان را چراگاه ها تشکیل میدهد. 6.6% زمین های برونندی را جنگلات و 20.1% باقی مانده را کوه ها، دریاها، شهرها، مناطق کار و تولید و محلات بود و باش روستایی تشکیل میدهد. در سال ۲۰۱۲ مازی 230km² زمین های این کشور کشت میشود. 93.6% مردم این کشور در عرصه زراعت، جنگلداری و مالداری مصروف کار اند و 39.5% تولید ناخالص داخلی ازین سکتور بدست می آید. نشایسته، قهوه، چای، پنبه، برنج، لوبیا، موم، کچالوی شیرین، ارزن، تنباکو، بادام زمینی، خرما، میوه، سبزی، گوشت، لبنیات، بوته Taro، تخم مرغ و علوفه از محصولات مهم زراعتی و مالداری این کشور به شمار میروند.

مالداری: برونندی برای پرورش و مواشی چراگاه های وسیع و سرسبز دارد. اکنون برونندی دارای ۶۲۸۰۰۰ گاو و گاو میش، ۲/۲ ملیون بز، ۲۵۰۰۰۰ گوسفند، ۲۴۵۰۰۰ خوک، ۵/۱ ملیون مرغ و حیوانات بارکش میباشد. درین کشور هر سال ۲۵ هزار تن ماهی صید میشود.

معادن: طلا، نکل، قلعی، تنگستین، کولمبیت، کوبالت، مس، وانادیم Vanadium و پلاتین.

صادرات: به ارزش مجموعی ۳۷۸/۲۲ ملیون \$ (۲۰۲۳).

قهوه، چای، بوره، پنبه، حیوانات زنده، پوست، تنباکو، چوب و اندکی مواد معدنی.

شرکای بزرگ تجاری: امارات متحده عرب 59%، یوگندا 8%، چین 5%، آلمان 5% و آیالات متحده آمریکا ۳%.

واردات: به ارزش مجموعی 1.43 بلیون \$ (۲۰۲۳).

ماشین آلات، وسایل نقلیه، پرزه جات، مواد نفتی، مواد خوراکی، مواد طبی، ادویه، منسوجات، اشیای استهلاکی، سامان آلات برقی، اسلحه و مهمات.

شرکای بزرگ تجاری: تانزانیا 26%، چین 15%، یوگندا 10%، کینیا 10% و هند 6%.

قروض خارجی: ۸۰۵/۱۷ ملیون \$ (۳۱ مارچ - ۲۰۲۳)،

واحد پولی: فرانک برونندی Burundi Franc.

یک دالر امریکایی = ۲۹۷۹ فرانک برونندی (۳۰ جون - ۲۰۲۵).

سال مالی: عیسوی (گریگوری)

سیستم وزنی: متریک و اوزان محلی.

ترانسپورت: برونندی خط آهن ندارد، اما دارای 12322km سرک (1500km پخته و 10822km خامه) میباشد.

میدانهای هوایی: مجموعاً ۷ (۲۰۲۱)	پخته ۱	خامه ۶
رنوی طولیتر از 3047m	۱	-
رنوی از 1523m تا 914m	-	۴
رنوی کوتاه تر از 914m	-	۲

میدان های هلیکوپتر: ۴ (۲۰۲۱).

بوروندی در شهر Bujumbura یک میدان هوایی بین المللی و سه میدان کوچک در شهرهای Ngozi، Gitega و Kirundo دارد. اداره خدمات هوایی ملکی یا AACB این کشور، مسوولیت تنظیم تمام امور به خدمات هوایی ملکی و پروازها را بدوش دارد.

Air Burundi اولین شرکت خدمات هوایی ملکی دولتی این کشور بود که به کشورهای رندا، تانزانیا و یوگندا پرواز میکرد. این شرکت بنابر دلایل اقتصادی از سال ۲۰۰۹ باینطرف کار نمیکند. ۱۱۷۰۰۰ موتر تیز رفتار، بس، لاری، تانکر و سایر وسایط نقلیه ساختمانی و معدنکاری (۲۰۱۹).

بنادر: بوجومبورا Bujumbura، در ساحل جهیل تانگانیکا. مخابرات: کد تلفون (۰۰۲۵۷). تعداد تلفون های دیجتل ۱۸۳۰۰ و همراه ۸/۶۵ ملیون (۲۰۲۳). بوروندی برای ارتباطات داخلی خود یک سیستم کوچک میکرویف، رادیو تلفون و تلفون های دیجتل دارد. همانگونه که ارقام نشان میدهد در بوروندی برای هر ۳۶۳ نفر یک تلفون دیجتل و برای ۵/۷ نفر یک تلفون همراه میرسد. این ارقام نشان میدهد که بوروندی یک کشور عقبانده جهان در بخش مخابرات میباشد. شبکه تلفون همراه در بوروندی روز به روز وسعت می یابد و آرام – آرام تعداد زیاد مردم این خدمات را بدست می آورند. بوروندی برای روابط خارجی خود، برای قمر مصنوعی انتلسات (بحر هند) یک ستیشن زمینی در خاک خود دارد.

رسانه ها: شرکت دولتی رادیو تلویزیون بوروندی (RTNB) یک رادیو – تلویزیون و بخش تلویزیون این چنل در سال ۱۹۸۴ تاسیس گردیده است. بوروندی در سال ۲۰۲۱ به بخش خصوصی اجازه داد که درین سکتور سرمایه گذاری نماید. امروز این ۱۰ تلویزیون خصوصی دارد که تلویزیون ملی بوروندی TNB و REMA TV از مهمترین آن ها میباشند.

بوروندی ۲۵ ملیون \$ سرمایه گذاری نمود تا مردم از طریق کیبل نوری به انترنت دسترسی پیدا نموده و قیمت ها پایین بیاید. ۱۰ رادیو خصوصی درین کشور فعالیت میکنند و باشندگان پایتخت به کمک کیبل TV یا انترنت برنامه های تلویزیونی خارجی را دیده و شنیده میتوانند. رسانه های بوروندی معمولاً به زبان های کیروندی، سواهیلی و انگلیسی نشرات میکنند.

شرح وسایل انتشاراتی موجی در بوروندی (۲۰۲۱)			
مراکز نشرات رادیویی	AM = 2 و FM = 19	کل تعداد رادیو	۲,۵ ملیون
مراکز نشرات تلویزیونی	دولتی = 1 خصوصی = ۱۰	کل تعداد TV	۱ ملیون

کود انترنت: bi.

مشترکین انترنت: ۱۰۷۰۱۷۰ نفر. ۱۱% مردم (۲۰۲۳).

انکشاف اجتماعی: بوروندی به اساس تولید ناخالص داخلی و عاید سرانه سالانه از کشورهای عفمانده افریقا و جهان حساب میشود. به اساس معلومات CIA World Factbook – 2020 هر باشندگان این کشور سالانه بطور متوسط \$ 800 عاید دارد.

68.4% مردم بوروندی بالای ۱۵ سال (مردان 76.3% و زنان 61.2%) دارای تعلیمات متوسط، مسلکی و یا عالی هستند، تعلیم و تربیه برای اطفال ۶-۱۴ سال الزامی و بعضاً رایگان است، جوانان بطور متوسط ۱۲ سال درس میخوانند، 63.7% اطفال واجد شرایط به مکاتب میروند، دولت 5.1% تولید ناخالص ملی را به امر انکشاف معارف و تحصیلات عالی اختصاص داده و دولت و سکتور خصوصی میکوشند تا برای کودکان و جوانان کشور، زمینه تعلیم و تربیه خوب و عالی را فراهم سازند.

تعلیم و تربیه در بوروندی از کودکستان آغاز و پوهنتون به پایان میرسد. تعلیمات ابتداییه الزامی و رایگان است. مکاتب ابتداییه ۶ سال (۷-۱۲ ساله) است که متعلمین در آن زبان محلی، زبان فرانسوی، جغرافیه، حساب و مذهب می آموزند. مکاتب متوسطه به دو نوع ۴ ساله و ۳ ساله (۱۱-۱۳ و ۱۵ سال) تقسیم میشوند که رایگان نیستند و متعلمین به فراگیری زبان محلی، زبان خارجی، کمپیوتر، کیمیا، فزیک، الجبر و سپورت فرا میگیرند. بعد ازین دوره لیسه فرا میرسد که به دو نوع تقسیم میشوند. لیسه های فنی و مسلکی. بعضی لیسه های مسلکی این کشور حتی از دوره متوسطه یا ۸ سالگی شروع میشوند که طی ۶ سال شاگردان خود را برای کار عملی در بیش از ۵۰ زمینه آماده میسازند.

لیسه ها ۲ و ۳ سال (۱۵-۱۶ یا ۱۷ ساله) وقت میگیرد که جوانان را آماده رفتن به انستیتوت های عالی فنی و مسلکی و یا پوهنتون ها میسازند.

شرح مراکز تعلیمی بوروندی (۲۰۲۱)			
نوع مرکز تعلیمی	تعداد مرکز	مجموع آموزنده	مجموع آموزگار
مکاتب ابتدایی	۱۶۰۰	۱۲۶۵۰۰۰	۵۰۶۰۰
مکاتب متوسطه	۵۰۰۰	۱۲۰۰۰۰۰	۴۵۰۰۰
مکاتب فنی و مسلکی	۱۰۰۱	۵۰۰۰۰	۲۴۰۰
تحصیلات عالی	۶۶	۱۸۰۰۰	۱۷۰۰

بوروندی یک پوهنتون دولتی دارد که در سال ۱۹۶۰ تاسیس شده و در بوجومبورا موقعیت دارد. 80% این پوهنتون در جریان جنگهای داخلی تخریب شده بود که بعد از دوره مصلحه دوباره ترمیم و گسترش داده شد. پوهنتون بوجومبورا فعلاً ۴۹۰۰ محصل دارد که کمتر از 0.5% کل نفوس میشود و در فاکولته های طب، انجینری، حقوق، ساینس، زراعت و انستیتوت های جداگانه تجارت، تربیه معلم، تکنالوژی، ورزش و کیمیا و فزیک درس میخوانند. بوروندی ۱۰ روزنامه سراسری و ۱۲۵ مجله، هفته نامه، ماهنامه و گاهنامه چاپی دارد که 50% آن به زبان های فرانسوی و انگلیسی و باقیمانده به زبان های محلی کیروندی و سواهیلی به نشر میرسند. کیروندی دومین زبان رسمی بوروندی است. هر سال بطور متوسط ۱۲۰۰ کتاب جدید علمی، هنری، ادبی، تکنیکی و معلوماتی نشر می شود و هر نفر سالانه بطور اوسط 0.5Kg کاغذ را برای نوشتن، خواندن و نشرات به مصرف میرساند که رقم کوچک بحساب می آید.

محیط زیست بوروندی بعلت زنده گی عقب افتاده شهری – روستایی هوا و کثافت بلند نفوس زیان دیده و این کشور با مشکلاتی دست به گریبان است که حل آن وقتگیر میباشد. بوروندی بیمه های ندارد که در اوقات بیماری، معلولیت، بیکاری، تقاعد و مرگ با مردم کمک نماید.

دولت بوروندی 9.1% تولید ناخالص داخلی خود را به صحت مردم (کلینیکها، شفاخانه ها، واکسین، دندان، زیبایی، ادویه، تحقیقات و امور انکشافی) اختصاص داده (۲۰۱۹)، افزایش سالانه نفوس 3.63% است (۲۰۲۲) که در دنیا درجه چهارم را به خود اختصاص میدهد، در ۱۰۰۰ طفل نو تولد ۵/۹۶ نفر میمیرند که در دنیا یکصدو شصت و یکم میشود، عمر وسطی مردم بیشتر به ۶۷/۴۲ نزدیک شده، یک زن در کل عمر بطور وسطی ۵/۰۳ طفل بدنيا می آورد که در دنیا جایگاه دهم را دارد، 27% کودکان زیر پنج سالگی وزن کافی ندارند، 81.6% مردم به آب صحتی آشامیدنی دسترسی دارند (شهری 98.7% و دهاتی 78.9%)، 58.4% تشنابها صحتی و عصری اند (شهری 87.4% و دهاتی 53.7%)، حدود ۸۳۰۰۰ نفر با HIV/AIDS زندگی میکنند، هر سال بطور متوسط ۱۷۰۰ نفر بعلت این مریضی میمیرند و در هر ۱۰۰۰۰۰ نفر ۳۸ نفر به توبرکلوز مبتلا استند. به اساس معلومات Knoema.com دولت بوروندی هر سال، بطور متوسط برای صحت هر نفر ۲۱ \$ مصرف میکند.

در بوروندی به هر ۱۲/۶ نفر یک TV، به ۵ نفر یک رادیو، به ۲۵ متعلم ابتداییه یک معلم، به ۱۱ محصل یک استاد، به ۶۹۴ نفر یک تلفون دیجتل، به ۱/۹ نفر یک تلفون همراه، به ۱۰۰۰ نفر یک داکتر عمومی و به ۳۷۵۰ یک بستر شفاخانه میرسد، 11% مردم برق و 9% انترنت دارند.

امکانات بوروندی برای کار موثر در امور هنری و فرهنگی کم است و بودجه ایکه برای موزیم ها، تیاتر، فلم و سایر امور فرهنگی در نظر گرفته میشود، کافی به نظر نمیرسد.

قوای مسلح: قوای زمینی، هوایی، بحری، سرحدی و ژاندارم.

سن خدمت عسکری: 18 – ۴۵ ساله. زنان و مردان هر دو داوطلب.

ذخیره افراد احتیاطی برای خدمت عسکری (۱۶ – ۴۹ ساله): مرد ۲۱۸۲۰۰۰ و زن ۲۲۰۲۱۰۰ نفر (2010)،

افراد مناسب برای خدمت عسکری: مرد ۱۳۹۸۸۰۰ و زن ۱۴۸۱۴۰۰ نفر،

تعداد افرادی که سالانه به سن عسکری میرسد: مرد ۱۱۷۹۰۰ و زن ۱۱۶۹۰۰ نفر،

سهم مصارف عسکری در تولید ناخالص داخلی: 3.5% (۲۰۲۴).

منازعات منطقه: بوروندی و رواندا بالای چشمه دریای کانیارو Kanyaru که 2Km2 ساحه را دربر میگیرد، در منطقه دره روکورازی Rukurrazi ادعای مالکیت دارند. این منطقه از وقتی متنازع فیه شد که باران های سنگین سال ۱۹۶۵ و سیلاب های ناشی از آن، سرچشمه ها را از جاهای اصلی شان بیجا نمود.

مهاجرین و بیجاشده گان داخلی: در حال حاضر ۱۰۰۰۰ نفر مهاجران (ج د) کانگو در کشور بوروندی زنده گی میکنند. در داخل بوروندی نیز ۱۰۰۰۰۰ نفر در زمان جنگ های داخلی میان گروه های قومی هوتو و توتسی، از خانه ها و مناطق اصلی شان بیجا شده بودند که اکثریت مطلق آنها دوباره به خانه های شان برگشته اند.

قاچاق انسان ها: بوروندی کشور منبع برای قاچاق زنان و کودکان است. کودکان برای کار های نسبتاً شاقه و زنان برای تجارت جنسی استفاده میشوند. مردان کشور های رواندا، کینیا، تانزانیا و یوگندا چشم به راه زنان

بوروندی در کشورهای خود شان میباشند. دولت بوروندی کوشش میکند که برای جلوگیری از این قاچاق، سطح آگاهی عامه را بالا برده، انسان های جانی و مجرم را به پنجه قانون بسپارند و بالای قوانین خود تجدید نظر نمایند. مواد مخدر: کشور بوروندی در قسمت تولید، پروسس، تجارت و ترانزیت مواد مخدر نقشی ندارد و ازین بابت صدمه پذیر محسوب نمیشود.

تاریخ: هوتو نام قومی است که از قدیم الایام، در خاک بوروندی امروزی مسکن گزین شده و از راه زراعت و مالداري زنده گی خود را ادامه میداد. ۵۰۰ سال قبل از امروز، قوم توتسی از یوگندا و حبشه (ایتوپیا) به این منطقه کوچ نموده، هوتو ها را مغلوب نمود و هزاران توتسی درین منطقه جابجا شدند. ۴۰۰ سال پیش سلطنت (اوروندی) ایجاد شد که بسیاری از رهبران آن توتسی بودند. توتسی ها در طول قرون هفده و هژده بسیار نیرومند بودند؛ اما پس از آن ضعیف و بسیاری از زمین های خود را از دست دادند.

در قرن رفت و آمد جرمن ها اوروندی آغاز گردید، آنها در جستجوی ثروت و منابع طبیعی و تجارت برده ارزانیها در ممالک افریقای بوده و برای بر آن به هدف رسانیدن مسیحیت به آن کشور ها تلاش میکردند. جرمن ها در سال ۱۸۹۰ خاک اوروندی (بوروندی امروزی) را تصرف کردند و نظامیان، مبلغین مسیحی، دریانوردان و عساکر آنها وارد این سرزمین شدند.

جرمن ها در سال ۱۸۹۴ کار ایجاد شهرک ها را در اوروندی آغاز کردند، تا مهاجران تازه وارد آنها در آن شهرک ها جابجا شوند. از سال ۱۸۹۹ تا سال ۱۹۱۰ اوروندی و کشور همسایه آن رواندا، در افریقای شرقی جرمنی شامل عاج شدند که از یک مرکز اداره میشدند، در آن سالها رواندا - اوروندی، در دنیای تجارت شهرت زیادی داشت. در جریان جنگ اول جهانی، زمانیکه جرمنی مصروف جنگ در اروپا بود، بلجیم فرصت را غنیمت دانسته، در مرحله اول کانگوی دموکراتیک امروزی را تصرف نمود و در سال ۱۹۱۶ عساکر خود را به رواندا - اوروندی فرستاد و عساکر جرمنی را شکست داد.

در سال ۱۹۲۳ کشور واحد رنداورندی Randa Wrandi از سوی جامعه ملل ایجاد گردید که امور قیمومیت آن به کشور بلجیم سپرده شد. پس از پایان جنگ دوم جهانی بازهم رنداورندی تحت حاکمیت و کنترل بلجیم قرار داشت؛ اما امور قیمومیت آن را سازمان ملل متحد به عهده گرفت (۱۹۴۶).

ملل متحد در ماه سپتمبر سال ۱۹۶۱ برای برداشتن نخستین گام ها، برای استقلال کشور های (اوروندی) و رندا آماده شد. ملل متحد به روز ۲۷ جون ۱۹۶۲ حاکمیت بلجیم و قیمومیت بالای هر دو کشور فوق الذکر را به پایان رسانیده و آنها را به آزادی رسانیدند.

قابل یادآوریست که در جریان سال های ۱۹۶۱ و ۱۹۶۲ شهزاده لویس رواگاسور Lousi Rwagasore رهبر حزب ملی پیشرفت و همبستگی، و پس از کشته شدن او دامادش اندری موهیرو Andre Muhirwal برای اتحاد مردم، استقلال کامل و ترقی و پیشرفت کشور شان جانفشانی های زیادی کردند.

اوروندی روز اول جولای سال ۱۹۶۲ تحت نام دولت شاهی بوروندی استقلال کامل خود اعلام نمود.

پس از سال ۱۹۶۴ روابط میان طرفداران سلطنت و نظام جمهوری تیره شد. روز ۱۵ جنوری ۱۹۶۵ نخست وزیر بوروندی، که منسوب به قبیله هوتو بود کشته شد. در ماه اکتوبر عده ای از افسران قوای مسلح بر علیه حکومت دست به کودتا زدند؛ اما ناکام شدند و پادشاه آنها را اعدام کرد.

روز ۴ جولای ۱۹۶۵ پادشاه و نخست وزیر بوروندی به سفر اروپا رفتند. ولیعهد از موقع استفاده نموده، پدر خود را از تخت خلع نموده و خود بر تخت سلطنت نشست. پادشاه شوری ملی و قانون اساسی را لغو نمود. اقدامیکه باعث افزایش تشنج گردید و کشور بطرف بحران رفت. درین کش و گیر نخست وزیر میشل میکا مبیرو Michel Micombro روز ۲۸ ماه نومبر ۱۹۶۶ به کمک جمهوری خواهان از راه کودتای سفید پادشاه را خلع قدرت نموده و نظام جمهوری را اعلام نمود.

رییس جمهور میکامبیرو که منسوب به قوم توتسی بود، در نخستین سالهای حکومت خود کار تصفیه هوتوها را آغاز کرد و تعداد زیادی افراد منسوب به قوم هوتو را از دفاتر دولتی و قوای مسلح بیرون کرد. در سال ۱۹۷۱ جنگ خونینی در بوروندی بوقوع پیوست که در نتیجه آن حدود ۳۵۰۰۰۰ توتسی و هوتو کشته شد و ۷۰۰۰۰ به کشور های همسایه فرار کردند.

در سال ۱۹۷۶ جگرن ژان باپ تیبست باگازا کودتا نموده و رییس جمهور میکامبیرو را از وظیفه برکنار کرد. وی کوشش کرد که با آوردن اصلاحات حقوق اساسی هوتوها را به آنان باز گردانده و باز در تشکیلات دولت به آنها سهم بدهد. در سال ۱۹۷۹ بر قانون اساسی بوروندی بازنگری شد. در انتخابات سال ۱۹۸۲ باگازا آرای مردم را بدست آورد و به حیث رییس جمهور بوروندی حلف وفاداری یاد کرد.

در سپتمبر ۱۹۸۷ زمانیکه رییس جمهوری باگازا باخطر شرکت در اجلاس کشورهای فرانسوی زبان به کانادا رفته بود، دگرمن پیربویایا کودتا نمود. در نتیجه این کودتا که بسیار خونین بود، دولت رییس جمهور باگازا سرنگون شده و حکومت جدید بمیان آمد.

در سال ۱۹۹۳ ملیکوندادیه، در انتخابات ریاست جمهوری بوروندی آرای مردم را بدست آورد؛ وی که از قوم هوتو بود، نخستین رئیس جمهور انتخابی در تاریخ معاصر این کشور شمرده میشود. ملیکو پس از سه ماه حکومت، روز ۲۴ اکتوبر ۱۹۹۳ در نتیجه یک کودتای دگر نظامی کشته شد.

پس از سرکوب کودتا شوری ملی بوروندی آقای سپرین - انتاریامیرا را بحیث رهبر دوره انتقالی توظیف نمود. کشته شدن ملیکو اندادیه دشمنی گروه های هوتو و توتسی را به جوش آورد. هواخواهان اندادیه به قتل عام توتسی ها اقدام نمود، تا جاییکه ده ها هزار نفر در درگیری های متقابل کشته شدند.

در ماه آپریل سال ۱۹۹۴ انتاریامیرا فوت نمود و سیلو بانئونگانیا از قوم هوتو جای او را گرفت. در جون ۱۹۹۶ پیربویایا یک بار دگر از راه کودتا بقدرت رسید و خود را بحیث رئیس جمهور بوروندی معرفی کرد.

بوروندی برعلاوه مشکلات داخلی و تخاصم سابقه دار هوتوها و توتسی ها، با کشور همسایه خود تانزانیا منازعه سرحدی دارد. وقتیکه جولیوس نایریری رئیس جمهور تانزانیا بود، مذاکرات آشتی و مصالحه بین هوتوها و توتسی ها تقریباً تا مراحل پیروزی رسید؛ اما ناگهان حالت دگرگون شد و اتهام ها از هر دو کشور آغاز گردید که گویا جانب مقابل جنگ در مناطق سرحدی را آغاز نموده است. دو صد هزار هوتو تحت حمایت تانزانیا قرار گرفته و آماده جنگ با دولت توتسی بوروندی شدند. رهبران بوروندی تانزانیا را متهم کردند که گویا در امور داخلی این کشور مداخله میکند. در ماه فبروری سال ۱۹۹۸ شمار قربانیان جنگ های داخلی بوروندی از سرحد ۲۵۰۰۰۰ نفر گذشت. در همان سالها سازمان ملل متحد، سازمان عفو بین الملل و فعالان حقوق بشر کوشش کردند که گروه های متخاصم هوتو و توتسی را، به نظم و امنیت دعوت نموده و از آنها بخواهند که حقوق انسانها را پامال نکنند؛ اما کوشش ها به جایی نرسید. اکثریت قربانیان این جنگ متأسفانه غیرنظامی ها بودند که بیرحمانه زیر پا میشدند.

در ماه جنوری ۲۰۰۰ بیل کلنتون رئیس جمهور ایالات متحده امریکا از کوشش های نلسن ماندیلا رئیس جمهور افریقای جنوبی حمایت کرد که میان گروه های قومی اکثریت (هوتو) و اقلیت (توتسی) میانجیگری میکرد. ماندیلا با رهبران هر دو طرف در شهر اروشای تانزانیا چند بار ملاقات نمود، تا همه موافقه نمودند یک اداره کوتاه مدت هژده ماهه ایجاد شود (جون ۲۰۱۱). این اداره در ماه نومبر ایجاد شد. رئیس جمهور پیشین پیربویایا که منسوب به قوم توتسی بود، بحیث رئیس جمهور موقت و دومیتین انداپیزیه که منسوب به قوم هوتو بود، بحیث معاون رئیس جمهور انتخاب شدند.

میانجی ها موافقه نموده بودند که این نفر تا ۹ ماه آینده کار کرده و پس از آن (رئیس جمهور بحیث معاون رئیس جمهور) و (معاون رئیس جمهور بحیث رئیس جمهور) وظایف جدید خود را به عهده خواهند گرفت. در سال ۲۰۰۳ کار ایجاد حکومت مشترک و انتقالی هوتو و توتسی آغاز گردید و حکومتی که در انحصار توتسی ها بود، بطور رسمی اعلام نمود که تمام حقوق قوم هوتو را احترام میکند. پس از آن هر دو طرف برای ایجاد قوای مسلح مشترک به توافق رسیدند، قانون اساسی جدید را تصویب نموده (۲۰۰۵) و راه را برای برگزاری انتخابات هموار کردند.

در انتخابات بعدی نامزادان هوتو آرای بیشتری بدست آورده و حکومت جدید ایجاد شد.

در سال ۲۰۰۵ دومین انتخابات ریاست جمهوری بوروندی راه اندازی شد که در آن پیری نکورو زیزا Pierre Nkuronziza با آرای مردم به این مقام دست یافت. زیزا در انتخابات سال های ۲۰۱۰ و ۲۰۱۵ نیز درین پست باقی ماند. گفته میشود که سومین کاندیدای آقای زیزا با عکس العمل بعضی اعضای ستره محکمه روبرو شد. طرفداران زیزا استدلال میکردند که موصوف بار اول توسط شورای ملی برگزیده شده، نه مردم و لهذا آن را باید بحساب نیاورد. این موقف گیری رئیس جمهور زیزا و طرفداران او باعث اعتصابات و تظاهراتی شد که جایی را نگرفت و حکم محکمه به نفع زیزا صادر شد. در انتخابات سال ۲۰۲۰ این کشور ایوارست دایشیمیای Evariste NDAYISHIMIYE به این پست رسید.

رئیس جمهور بوروندی، پیری نکورو زیزا، بادرنظر داشت پیمانی که قبلاً با میانجیگری نلسن ماندیلا امضا شده بود؛ در ماه سپتمبر سال ۲۰۰۶ با آخرین گروه مسلح این کشور پیمان آتش بس امضا کرد. باوصف آنکه در نتیجه این پیمان امنیت و ثبات کامل در کشور برقرار شد؛ با آن هم بوروندی به آتشی میماند که در زیر خاکستر پنهان شده و هر لحظه خطر شعله ور شدن آن وجود دارد.

متأسفانه در نتیجه جنگ های که بین سال های ۱۹۹۳ تا ۱۹۹۹ میان قبایل هوتو و توتسی، درین کشور کوچک و فقیر دوام کرد. حدود ۲۵۰ هزار نفر کشته و نزدیک به ۸۰۰ هزار دگر مهاجر شدند.

بعد از ختم جنگ هزاران مهاجر بوروندی که قبلاً کشور خود را ترک نموده بودند، آهسته - آهسته دوباره به کشور برگشته و قوای مسلح بوروندی کوششی را آغاز نمود که سرحدات کشور با همسایه ها محفوظ نگهداشته شود.

رئیس جمهور زیزا در سال ۲۰۰۶ برای کشور خود عضویت بلاک اقتصادی آفریقای غربی را بدست آورد. زیزا در سال ۲۰۰۷ با تلاش های یکجا شد که در نتیجه جامعه اقتصادی کشور های (آب های استاده بزرگ) Great Lakes Countries بمیان آمد که بوروندی، جمهوری دموکراتیک کانگو و رواندا اعضای آن بودند. این اتحاد در واقع برای بهبود روابط تجاری بین این سه کشور بمیان آمد که نتایج ملموسی نیز داشت زیرا همچنان تلاش کرد تا

زیربناهای کشور را با کمک بانک جهانی اعمار نموده و زمینه را برای پیشرفت کشور توسط سکتور خصوصی و مساعی دولت فراهم آورد.

در ماه می سال ۲۰۱۸ یک همه پرسی تعدیلاتی را در قانون اساسی برونودی منظور نمود که به اساس آن پست نخست وزیری احیا شد، مدت کار ریاست جمهوری از ۵ به ۷ زیاد و معین شد که یک شخص فقط دوباره درین پست کار کرده میتواند.

در انتخابات ماه می ۲۰۲۰ دایشیما Ndayishimiye بعد از مبارزه با ۶ کاندید دگر با 68.70% آرای مردم به ریاست جمهوری رسید. در انتخابات شوری ملی نیز طرفداران رییس جمهور از ۱۰۰ کرسی ۷۲ را بدست آوردند که تقریباً اکثریت ۴/۳ را تشکیل میداد.

روابط افغانستان با برونودی: افغانستان و برونودی کتاب (افغانستان و جهان – کشورهای آسیا و افریقا) منتشره ریاست مطالعات منطقوی وزارت خارجه ج اسلامی افغانستان، منتشره سال ۲۰۰۴ زکری از برونودی وجود ندارد و این نشان میدهد که افغانستان و برونودی هیچگونه روابطی ندارند.